

Pwyllgor	Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi
Teitl yr Adroddiad	Adroddiad Blynyddol Addysg 2017/18
Dyddiad y cyfarfod	21 Mawrth 2019
Awdur	Garem Jackson, Pennaeth Addysg
Aelod Cabinet Perthnasol	Cynghorydd Gareth Thomas

1. CEFNDIR

- 1.1 Yn unol â chais y Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi, mae'r Adran Addysg wedi llunio Adroddiad Blynyddol er mwyn galluogi'r craffwyr i gael trosolwg o waith yr Adran.
- 1.2 Mae'r Adran Addysg yn cydnabod nad tasg hawdd yw sicrhau craffu effeithiol ar ddogfen faith ar lawr pwyllgor, ac o ganlyniad, wedi ceisio llunio Adroddiad Blynyddol cryno, sydd yn tynnu sylw at brif waith yr Adran, nodweddion cadarnhaol, ynghyd â meysydd sydd angen gwella dros y cyfnod nesaf.
- 1.3 Mae'r Adran Addysg hefyd yn cydnabod fod y Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi eisoes â threfn o adnabod eitemau unigol ystyrlon i'w craffu, ac yn sicrhau craffu manwl ac effeithiol ar y materion unigol rheiny.
- 1.4 O ganlyniad, nid oes modd tynnu sylw'r Pwyllgor Craffu at unrhyw adran yn benodol (ar wahân i safonau CA4) o fewn yr Adroddiad Blynyddol sydd yn peri pryder.

2. SAFONAU – CA4

- 2.1 Y mae aelodau'r Pwyllgor Craffu eisoes yn ymwybodol o gyd-destun canlyniadau CA4 yn haf 2018, sef yn dilyn y newidiadau yn 2016-17, bod anwadalrwydd sylweddol yn parhau i fod mewn perthynas â deilliannau TGAU. Mae'r newidiadau sylweddol i batrwm a nifer y disgyblion a safodd arholiadau yn ystod Haf 2018 wedi cael effaith ar ganlyniadau, fel y gwelir yn y ffaith bod canran y graddau A* i C ar draws yr holl bynciau yng Nghymru wedi gostwng 1.2% i 61.6%.
- 2.2 Mae TGAU yn y broses o gael eu diwygio, ac fe gafodd 15 o bynciau diweddaedig eu sefyll am y tro cyntaf yn ystod yr haf hwn.
- 2.3 Cafodd y gyfres newydd o gymwysterau TGAU Gwyddoniaeth eu sefyll am y tro cyntaf yn 2018, ac mae'n cyd-fynd â'r newidiadau i'r dangosyddion perfformiad yn CA4, i gynnwys un canlyniad TGAU yn unig ar gyfer Gwyddoniaeth, fel dau fesur yn y dangosydd 9 wedi'i gapio. O ganlyniad, nid yw cymharu gyda data hanesyddol yn berthnasol. Roedd ysgolion yn gallu dilyn trywydd y llwybrau canlynol: Gwyddoniaeth (Dyfarniad Triphlyg), Gwyddoniaeth (Dyfarniad Dwbl), Gwyddoniaeth Gymhwysol (Dyfarniad Dwbl), a Gwyddoniaeth Gymhwysol

(Dyfarniad Sengl). Gan fod y dangosydd 9 wedi'i gapio yn cynnwys dau fesur Gwyddoniaeth, mae'r rhan fwyaf o ysgolion wedi dilyn y llwybrau dwbl a thriphlyg.

- 2.4 Mae newidiadau sylweddol wedi bod i ffiniau graddau ers Haf 2017 a mis Tachwedd 2017 o'u cymharu â Haf 2018, yn arbennig ar radd C mewn Saesneg a Mathemateg. Mae hyn wedi'i gwneud yn anodd i ysgolion sicrhau bod y rhagamcanion a'r targedau cywir yn cael eu gosod. Ers Medi mae ysgolion a swyddogion wedi ceisio eglurder ynglŷn â'r rhesymau dros y cynnydd yma. Ym mis Hydref fe gyhoeddodd Cymwysterau Cymru adroddiad ar ffiniau graddau Saesneg yn benodol. Er canfyddiadau adroddiad Cymwysterau Cymru mae penaethiaid ein hysgolion uwchradd a swyddogion yn gytûn fod data ysgolion Gwynedd wedi cael eu dylanwadu'n sylweddol gan benderfyniadau cofrestradau.
- 2.5 Dylid ystyried perfformiad ysgol yn ôl trywydd ei pherfformiad ei hun, gan nad yw'n briodol cymharu ysgolion â'i gilydd oherwydd y gwahanol gyd-destunau a'r gwahanol gamau gwelliant.

ADRODDIAD BLYNYDDOL ADDYSG 2017/18

CYNNWYS

- 1. CYD-DESTUN**
- 2. SAFONAU**
- 3. PROFFIL AROLYGIADAU**
- 4. CATEGOREIDDIO CENEDLAETHOL**
- 5. Y GYMRAEG**
- 6. ANGHENION DYSGU YCHWANEGOL A CHYNHWYSIAD**
- 7. DIOGELU**
- 8. BLYNYDDOEDD CYNNAR**
- 9. Y TÎM MODERNEIDDIO ADDYSG**
- 10. CONSORTIWM ADDYSG ÔL-16 GWYNEDD AC YNYS MÔN**
- 11. TRAC**
- 12. ARWEINYDDIAETH**
- 13. UNED DDATA**
- 14. GWASANAETH CEFNOGI LLYWODRAETHIANT YSGOLION**
- 15. UNED CONTRACTAU A CHYFLOGAETH**
- 16. UNED ARLWYO A GLANHAU**

CYD-DESTUN

GWELEDIGAETH YR ADRAN ADDYSG: Plant a phobl ifanc Gwynedd yn cyflawni'r safonau uchaf er mwyn cynnal yr iaith, diwylliant ac economi yn lleol.

PWRPAS: Sicrhau bod yr ysgolion a'r ddarpariaeth yn arfogi'r plant a'r bobl ifanc i gyflawni'r safonau uchaf ac i feithrin y cymwysterau a'r sgiliau sy'n eu galluogi i fyw a ffynnu'n lleol.

GWASANAETHAU RYDYM YN EU DARPARU: Codi Safonau, Gwasanaethau Cefnogol, Cyflogau a Chontractau Staff Ysgolion, Pensiynau Athrawon, Arlwyo Ysgolion, Glanhau Ysgolion, Cludiant Ysgolion, Iechyd a Diogelwch, Mynediad Ysgolion, Cefnogaeth i Lywodraethwyr, Cefnogaeth Gyllidol i Ysgolion, Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu, Uned Ddata, Cefnogaeth Adnoddau Dynol i Ysgolion a'r Adran Addysg, Presenoldeb ac Ymddygiad, Gwasanaeth Lles Addysg, Anghenion Dysgu Ychwanegol, Amddiffyn Plant, Arweinyddiaeth a Rheolaeth, Hyfforddiant.

BETH MAE'R ADRAN YN EI WNEUD?

- Cefnogi plant a phobl ifanc i gyflawni'r safonau uchaf.
- Sicrhau bod disgyblion ag Anghenion Dysgu Ychwanegol yn cael y gefnogaeth fwyaf addas.
- Sicrhau bod disgyblion ag anghenion emosiynol ac ymddygiadol yn cael eu cynnwys yn llawn o fewn ysgolion Gwynedd.
- Sicrhau bod disgyblion o fewn ysgolion Gwynedd yn ddiogel.
- Darparu gwasanaethau cefnogol pwrpasol ar gyfer Gwasanaeth Addysg Gwynedd.
- Datblygu arweinwyr a chefnogi'r gweithlu yn yr ysgolion.
- Cefnogaeth i gyrrff llywodraethu ysgolion er mwyn iddynt weithredu fel llywodraethwyr effeithiol.

Mae 86 ysgol gynradd, 13 Ysgol Uwchradd 1 Ysgol Ddilydol a 2 Ysgol Arbennig yng Ngwynedd.

EIN PRIF FESURYDDION PERFFORMIAD
Canran y disgyblion 15 oed (ar y 31 Awst blaenorol) sydd yn ennill pum gradd TGAU A* i C, yn cynnwys Cymraeg neu Saesneg, a Mathemateg (TL2+)
Sgôr bwyntiau cyfartalog ar gyfer disgyblion sy'n 15 oed ar y 31 Awst blaenorol
Canran y disgyblion 16 oed sydd yn ennill 5 gradd TGAU, graddau A* i C (TL2)
Canran disgyblion 16 oed sydd yn ennill 5 gradd TGAU A* i G (TL1)
Canran disgyblion 16 oed sydd yn ennill Gradd C neu uwch, mewn Cymraeg neu Saesneg, Mathemateg a Gwyddoniaeth (DPC)
Canran y bobl ifanc 16-18 oed nad ydynt mewn addysg, gwaith neu hyfforddiant
Canran yr holl ddisgyblion, a hwythau'n 15 oed ar y 31 Awst blaenorol, sy'n gadael addysg, hyfforddiant neu ddysgu yn seiliedig ar waith heb fod ganddynt gymhwyster
Canran y disgyblion a aseswyd ar ddiwedd blwyddyn 9, ac sy'n cyrraedd y lefel ddisgwyliedig, mewn Saesneg neu Gymraeg, Mathemateg a Gwyddoniaeth (DPC)
Canran y disgyblion a aseswyd ar ddiwedd blwyddyn 6, ac sy'n cyrraedd y lefel ddisgwyliedig mewn Saesneg neu Gymraeg, Mathemateg a Gwyddoniaeth (DPC)
Canran y disgyblion a aseswyd ar ddiwedd y Cyfnod Sylfaen, ac sy'n cyrraedd y lefel ddisgwyliedig (DCS)
Nifer o waharddiadau parhaol yn yr ysgolion uwchradd yn y flwyddyn academiaidd
Nifer o waharddiadau parhaol yn yr ysgolion cynradd yn y flwyddyn academiaidd
Canran presenoldeb disgyblion yn yr ysgolion uwchradd yn y flwyddyn academiaidd
Canran presenoldeb disgyblion yn yr ysgolion cynradd yn y flwyddyn academiaidd

SAFONAU

CYNRADD

CYFNOD SYLFAEN

Tabl 1

Canran o ddisgyblion sy'n cyflawni'r Dangosydd Cyfnod Sylfaen (DCS)

	2015	2016	2017	2018
Gwynedd	86.8%	86.8%	86.6%	81.7%
Cymru	86.8%	87.0%	87.3%	82.6%

Roedd canlyniadau yn y Cyfnod Sylfaen haf 2018 yn dangos gostyngiad cenedlaethol o'r blynyddoedd blaenorol, y prif reswm am hyn oedd y defnydd am y tro cyntaf o ddeilliannau newydd mewn iaith a mathemateg o'r Fframwaith CS ar gyfer asesu. Mae'r gostyngiad cenedlaethol yma yn y canlyniadau yn cael ei adlewyrchu yng nghanlyniadau Gwynedd. O'r herwydd, dylai cymariaethau o ganlyniadau'r Cyfnod Sylfaen gyda blynyddoedd blaenorol gael eu hosgoi gan nad ydynt yn cael eu mesur ar sail gymharol.

Mae'r adroddiad a gomisiynwyd gan Wynedd ar ganlyniadau CS 2017 yn adnabod y rhesymau tebygol dros ganlyniadau Deilliant 5+ ychydig is na'r disgwyl yng Ngwynedd. Un o'r prif resymau am hyn, sy'n dangos cryfder Polisi Iaith Gwynedd, yw'r ffaith fod nifer o ddisgyblion nad ydynt yn siarad Cymraeg gartref yn cael eu hasesu drwy'r Gymraeg ym Mlwyddyn 2; adlewyrchir hyn i raddau drwy'r asesiad iaith Cymraeg eleni ble mae canlyniad Gwynedd ychydig is na'r ganran genedlaethol.

Mae'r adroddiad a gomisiynwyd yn adnabod sawl rheswm arall all gyfrannu at ganlyniadau is, ac mae GwE a'r Adran Addysg wedi llunio cynllun gweithredu fel atodiad i'r cynllun busnes 2018-19 sydd yn ymateb i'r darganfyddiadau yma.

Mae canlyniadau'r Deilliannau uwch 6+ Gwynedd yn parhau i fod yn gymharol dda. Felly er bod disgwyliadau uwch i gyrraedd y Deilliant yma, mae'r ysgolion wedi codi'r lefel o her i gwrdd â'r gofynion newydd.

Y newyddion da felly yw bod mwy o ddisgyblion Gwynedd na'n genedlaethol yn cyrraedd Deilliant 6 os ydynt wedi cyrraedd y Deilliant disgwyliedig yn y lle cyntaf.

Mae'r gwahaniaeth perfformiad rhwng y bechgyn a'r merched wedi aros yn gyson yn y Cyfnod Sylfaen dros y blynyddoedd diwethaf, ac mae'r patrwm yna wedi parhau er y newid i'r gofynion asesu, gyda'r merched yn parhau i berfformio tua 6% yn uwch na'r bechgyn.

CA2

Tabl 2

Canran o ddisgyblion sydd wedi cyflawni'r Dangosydd Pynciau Craidd (DPC) ar ddiwedd CA2

DPC	2015	2016	2017	2018
Gwynedd	89.5%	89.8%	92.1%	91.2%
Cymru	87.7%	88.6%	89.5%	89.5%

Mae canlyniadau CA2 Gwynedd yn parhau yn gadarn dda. Mae'r perfformiad ym mhob pwnc ar gyfer y lefelau 4 disgwyliedig yn well na'r canlyniadau cenedlaethol. Mae'r perfformiad ar y lefelau uwch 5+ hefyd yn gadarn ac yn uwch na chanlyniadau Cymru ym mhob pwnc.

Cryfderau a llwyddiannau

- Canlyniadau cymharol Deilliannau Uwch Deilliant 6+ yn y Cyfnod Sylfaen.
- Canlyniadau CA2 yn enwedig yn y lefelau uwch.

Meysydd i'w Gwella

- Gweithredu argymhellion perthnasol adroddiad Cyfnod Sylfaen Gwynedd.

CA3

Canran o ddisgyblion sydd wedi cyflawni'r Dangosydd Pynciau Craidd (DPC) ar ddiwedd CA3

DPC	2015	2016	2017	2018
Gwynedd	91.3%	92.0%	92.8%	92.8%
Cymru	83.9%	85.9%	87.4%	88.1%

Roedd perfformiad ar draws y prif ddangosyddion yn CA3 yn gadarn eto eleni. O ran y dangosydd pwnc craidd (DPC), mae perfformiad Gwynedd wedi aros yn gyson, ac mae'r perfformiad yn uwch na'r cyfartaledd cenedlaethol. Bu gostyngiad yn y ganran o ddysgwyr PYD a enillodd y dangosydd DPC.

Cymraeg: Perfformiad ar y lefel ddisgwyliedig wedi gostwng ychydig eleni, ond yn parhau'n uwch na pherfformiad 2016. O ran cymhariaeth genedlaethol, mae perfformiad Gwynedd ychydig is ond rhaid cymryd i ystyriaeth maint y cohort lleol. Mae perfformiad un lefel yn uwch na'r lefel ddisgwyliedig wedi cynyddu dros dreigl tair blynedd, ac yn uwch na'r cyfartaledd genedlaethol.

Saesneg: Perfformiad ar y lefel ddisgwyliedig mewn Saesneg wedi cynyddu dros dreigl tair blynedd ac eto eleni, ac yn uwch na'r cyfartaledd cenedlaethol. Gwelir patrwm tebyg ar un lefel yn uwch na'r lefel ddisgwyliedig gyda chynnydd pellach eleni, ac yn sylweddol uwch na'r gymhariaeth genedlaethol.

Mathemateg: Perfformiad ar y lefel ddisgwyliedig mewn mathemateg wedi cynyddu eto eleni a dros dreigl tair blynedd, ac yn uwch na'r cyfartaledd cenedlaethol. Gwelwyd gostyngiad bychan ym mherfformiad Gwynedd ar un lefel yn uwch na'r lefel ddisgwyliedig, ond yn parhau uwchlaw cyfartaledd Cymru.

Gwyddoniaeth: Gostyngiad bychan ar y lefel ddisgwyliedig ond yn parhau yn uchel, ac yn uwch na'r ganran genedlaethol. Mae perfformiad un lefel yn uwch na'r lefel ddisgwyliedig hefyd wedi parhau yn uchel, ac yn sylweddol uwch na'r ganran genedlaethol.

Cryfderau a llwyddiannau

- Perfformiad Gwynedd yng nghyfnod allweddol 3 wedi parhau yn uchel, ac yn uwch ym mron pob un dangosydd o'i gymharu â'r perfformiad cenedlaethol.

Meysydd Gwella

- Cynyddu perfformiad disgyblion PYD ar y lefelau disgwyliedig yn y pynciau craidd.

CA4

Dadansoddiad o ganlyniadau Gwynedd ar brif ddangosyddion Llywodraeth Cymru

Yn 2018 bu gostyngiad yng nghanran pob un o'r prif ddangosyddion mewn cymhariaeth â 2017, ac yn sylweddol felly mewn Saesneg.

Dangosyddion	Gwynedd 2017	Gwynedd 2018	+ / - 2017/2018	Cymru 2018
TL2+	58.1	54.6	-3.5	55.1
TL2	70.0	69.5	-0.5	66.9
TL1	97.3	95.9	-1.4	93.6
SAESNEG	63.5	51.7	-11.8	62.6
CYMRAEG	72.1	70.1	-2	74.3
MATHEMATEG	56.4	55.8	-0.6	59.4
RHIFEDD	59.6	58.9	-0.7	58
MATHEMATEG (Gorau o'r 2)	62.9	61.5	-1.4	63.5
GWYDDONIAETH	72.8	66.7	-6.1	63
5A*/A	20.6	19.2	-1.4	18
SGÔR CAPIO 9	365.8	360.8	-5	350.1
PRESENOLDEB	95.2	94.8	-0.4	93.9

Perfformiad yn y Gymraeg wedi aros yn gyson uchel, ond mae bwlch pryderus wedi'i amlygu rhwng perfformiad yn y Gymraeg a Saesneg. Er bod perfformiad Cymru ychydig yn uwch, mae canran disgyblion sy'n eistedd Cymraeg iaith gyntaf yn uchel dros ben: 82% (17.3% o ddysgwyr Cymru a gofrestrwyd ar gyfer Cymraeg iaith gyntaf). Rhwng 2014 a 2016 roedd perfformiad Saesneg Gwynedd yn uwch na pherfformiad Cymru. Yn 2017, a chanlyniadau cyntaf y cwrs Saesneg newydd ac ond iaith yn cyfrif tuag at y dangosydd, roedd perfformiad Gwynedd 0.2% islaw Cymru. Ond, yn 2018 mae perfformiad L2 Saesneg wedi gostwng 11.8%, gyda pherfformiad wedi gostwng yn sylweddol yn yr ysgolion oedd wedi perfformio orau yn 2017.

Mae gostyngiad bychan mewn mathemateg, rhifedd a'r ganran o ddysgwyr enillodd un o'r ddau wedi effeithio'r cynnydd disgwyliedig yn nangosydd TL2+.

Oherwydd newidiadau cymhwyster Gwyddoniaeth ni ellir gwneud cymhariaeth â pherfformiad 2017. Mae perfformiad gwyddoniaeth yn galonogol gyda nifer fawr iawn o ysgolion yn agos iawn i'w targedau. Mae perfformiad Gwynedd yn uwch na Chymru

Yn gyffredinol nid oes newid arwyddocaol rhwng perfformiad bechgyn a merched, gyda'r bwlch wedi lleihau ychydig yn y TL2+, TL2, 5A*/A, Maths gorau, maths, rhifedd a gwyddoniaeth, ond wedi cynyddu ychydig yn y Sgôr capio 9, Saesneg a'r Gymraeg.

Ar y llaw arall mae perfformiad disgyblion sy'n gymwys i brydau ysgol am ddim wedi gostwng, yn bryderus felly ar y TL2+, ond mae perfformiad 2018 yn debyg iawn i broffil perfformiad 2014-2016. Mae'n anodd cymharu patrymau perfformiad 2017 a 2018, ond mae perfformiad disgyblion PYD Gwynedd wedi gostwng eleni ymhob dangosydd.

Cryfderau a llwyddiannau

- Ysgolion cynhwysol a pherfformiad cadarn ar L1. Nodir hefyd fod cydweithio cryf i ddatblygu darpariaeth a chwricwlwm sydd yn eang a chytbwys.
- Perfformiad Cymraeg iaith gyntaf yn gyson uchel.
- Gwelliannau sylweddol mewn ysgolion penodol ar rai dangosyddion.

Meysydd Gwella

- Gwella perfformiad Saesneg a Mathemateg CA4.
- Gwella perfformiad disgyblion sy'n gymwys am ginio ysgol am ddim (PYD).
- Mewn ysgolion penodol, parhau i wella ansawdd arweinyddiaeth ac arbenigeddau adrannol yn y pynciau craidd.

CA5

Dangosyddion	Gwynedd 2017	Gwynedd 2018	+ / - 2017/2018	Cymru 2018
% sy'n cyflawni L3	97.6	97.4	-0.2	97.6
% sy'n cyflawni 3 o raddau A*-A	13.1	14.4	+1.3	13.4
% sy'n cyflawni 3 o raddau A*-C	59.4	60.4	+1.0	58.1

Cryfderau a llwyddiannau

- Cynnydd mewn perfformiad mewn dau o'r tri phrif ddangosydd a'r ddau yn rhagori ar berfformiad Cymru.

Meysydd Gwella

- Parhau a'r gwelliannau drwy wneud defnydd mwy effeithiol o ALPS fel offeryn gosod targedau a monitro cynnydd.

PROFFIL AROLYGIADAU

Mae'r proffil arolygiadau ar draws y sectorau yng Ngwynedd yn rhagorol, ac, yn ôl Estyn, 'yn rhywbeth y dylai'r sir ymhyfrydu ynddo'. Yn ystod blwyddyn addysgol 2017-2018, bu i Estyn gynnal arolygiad mewn 19 ysgol [14 cynradd, 4 uwchradd ac 1 arbennig].

Mewn 16 ysgol [%], dyfarnwyd nad oedd angen unrhyw weithredu dilynol, ac yn y tair ysgol arall dyfarnwyd categori dilyniant lleiaf dwys [Adolygiad Estyn].

Nodir isod y proffil barnau ar draws y 5 maes arolygu:

Proffil Cynradd	Rhagorol	Da	Digonol	Anfoddhaol
MA1 : Safonau	0%	93.3%	6.7%	0%
MA2 : Lles ac agweddau at ddysgu	26.7%	73.3%	0%	0%
MA3 : Addysgu a phrofiadau dysgu	0%	86.7%	13.3%	0%
MA4 : Gofal cymorth ac arweiniad	6.7%	86.6%	6.7%	0%
MA5 : Arweinyddiaeth a Rheolaeth	6.7%	80.0%	13.3%	0%

Proffil Uwchradd	Rhagorol	Da	Digonol	Anfoddhaol
MA1 : Safonau	0%	50.0%	50.0%	0%
MA2 : Lles ac agweddau at ddysgu	25.0%	75.0%	0%	0%
MA3 : Addysgu a phrofiadau dysgu	0%	75.0%	25.0%	0%
MA4 : Gofal cymorth ac arweiniad	25.0%	75.0%	0%	0%
MA5 : Arweinyddiaeth a Rheolaeth	0%	75.0%	25.0%	0%

CATEGOREIDDIO CENEDLAETHOL

Mae proses a matrices cenedlaethol ar gyfer categorreiddio ysgolion. Mae lliw'r categorreiddio yn nodi lefel y cymorth sydd ei hangen ar ysgol - gwyrdd, melyn, melyngoch neu goch. (Yr ysgolion yn y categori gwyrdd sydd angen y lefel isaf o gymorth, a'r rheini yn y categori coch sydd angen y cymorth mwyaf dwys.

Categori Cymorth Gwyrdd

Mae ysgol yn y category hwn yn gallu derbyn **hyd at 4** diwrnod o amser Ymgynghorydd Her

Categori Cymorth Melyn

Mae ysgol yn y categori hwn yn gallu derbyn **hyd at 10** diwrnod o amser Ymgynghorydd Her

Categori Cymorth Melyngoch

Mae ysgol yn y categori hwn yn gallu derbyn **hyd at 15** diwrnod o amser Ymgynghorydd Her

Categori Cymorth Coch

Mae ysgol yn y categori hwn yn gallu derbyn **hyd at 25** diwrnod o amser Ymgynghorydd Her

Nodweddion da

- Mae pob Ymgynghorydd Cefnogi Gwelliant yn pennu natur y pecyn cymorth pwrpasol i'w ddarparu i bob ysgol yn ôl yr angen, a all olygu y caiff diwrnodau ychwanegol o gymorth eu neilltuo. Gallai amrywiaeth o ddarparwyr ddarparu'r cymorth ychwanegol hwn.
- Ers 2014/15, gwelir cynnydd o 22% yn y canran o ysgolion Gwynedd sydd yn cael eu gosod yn y categori cefnogaeth *Gwyrdd*.
- Ers 2014/15, gwelir cynnydd o 24% yn y canran o ysgolion Gwynedd sydd yn cael eu gosod yn y categori cefnogaeth *Gwyrdd/Melyn*.
- Ers 2014/15, gwelir gostyngiad o 20% yn y canran o ysgolion Gwynedd sy'n cael eu gosod yn y categori cefnogaeth *Melyngoch/Coch*.

Categori	Gwyrdd			Melyn			Melyngoch			Coch		
	14/15	15/16	16/17	14/15	15/16	16/17	14/15	15/16	16/17	14/15	15/16	16/17
Blwyddyn												
Canran	9%	16%	19%	62%	67%	68%	26%	15%	11%	3%	3%	2%

Categori	Gwyrdd		Melyn		Melyngoch		Coch	
	17/18		17/18		17/18		17/18	
Blwyddyn								
Canran	31%		60%		8%		1%	

Y GYMRAEG

SIARTER IAITH HWB GWYNEDD A MÔN

- Mae'r Siarter Iaith bellach wedi ei brif-ffrydio fel rhan o waith craidd y Cyngor.
- Yn ystod 2017/18, bu i bob ysgol gynradd yng Ngwynedd weithredu'r Siarter Iaith yn ôl yr arfer, gan dderbyn cefnogaeth ac arweiniad yn ôl yr angen gan y Cydlynnydd a'r Cydgysylltwyr Iaith dalgylchol.
- Bu i bob ysgol gwblhau'r gwe iaith ym Medi 2017, ac yna yn nhymor yr haf 2018 er mwyn gallu mesur cynnydd yn y defnydd o'r Gymraeg o fewn y flwyddyn addysgol.
- Bu i bob ysgol dderbyn cefnogaeth i lunio cynllun gweithredu mewn ymateb i'r Siarter iaith a data'r gwe iaith, gan gynnal nifer o weithgareddau ar lefel ysgol unigol ynghyd â chydweithio dalgylchol yn enw'r Siarter Iaith.
- Ar 12 Mehefin 2018, cynhaliwyd cyfarfod gyda chyflwyniad gan Mr Dyfrig Elis AEM, 'Arolygu'r Iaith Gymraeg'. Pwrpas y cyfarfod oedd codi ymwybyddiaeth a rhannu gwybodaeth allweddol o ddisgwyliadau a gofynion cyfredol Estyn parthed y Gymraeg. Roedd y gwahoddiad hwn yn agored i benaethiaid, aelodau o staff sydd â chyfrifoldeb am y Gymraeg, Llywodraethwyr ac aelodau etholedig.

BLAENORIAETHAU AR GYFER Y CYFNOD NESAF:

- Ail-lansio'r Siarter Iaith i ysgolion cynradd Gwynedd.
- Cefnogi ysgolion cynradd Gwynedd gydag unrhyw ddisgwyliadau a threfniadau newydd a ddaw yn weithredol yn sgil datblygiadau cenedlaethol gan Lywodraeth Cymru.
- Casglu a lledaenu arfer da.

STRATEGAETH IAITH UWCHRADD

Ein gweledigaeth yw cyfundrefn o ysgolion uwchradd blaengar, rhagorol sy'n hyrwyddo'r Gymraeg ymhob agwedd o'u gwaith.

Pwrpas y Strategaeth Iaith Uwchradd yw sicrhau dilyniant cadarn ac adeiladu ar lwyddiant prosiect y Siarter Iaith sydd yn weithredol yn ysgolion cynradd Gwynedd, gan hyrwyddo defnydd cymdeithasol plant a phobl ifanc o'r Gymraeg a'i ddatblygu fel cyfrwng effeithiol ar gyfer bywyd a gwaith yr ysgol yn ei holl agweddau.

Nodweddion da

- Disgyblion blynyddoedd 7 ac 8 i gwblhau'r gwe iaith i fesur eu defnydd cymdeithasol a chwricwlaidd o'r Gymraeg.
- Pob ysgol wedi datblygu cynlluniau gweithredu unigol mewn ymateb i'r Strategaeth Iaith.
- Pob Cyngor Ysgol/Cyngor Iaith yn cynllunio a chynnal gweithgareddau PCAI.
- Cefnogaeth benodol i weithlu ysgolion Tywyn a Friars ddatblygu eu sgiliau yn y Gymraeg.

Yn sgil cynlluniau a weithredwyd yn Ysgol Uwchradd Tywyn i hyrwyddo'r Gymraeg, bu i'r ysgol dderbyn Gwobrau Daily Post ar gyfer yr 'Ysgol Gorau yn y Gymuned' a hefyd 'Ysgol Uwchradd y Flwyddyn'. Bu i Adran Addysg Prifysgol Bangor gynnal gwerthusiad manwl o'r cynlluniau a weithredwyd yn Ysgol Uwchradd Tywyn; dyma ddywed casgliadau'r adroddiad:

"...mae'r pum athro yn sicr wedi elwa dros gyfnod byr iawn, ac mae ffrwyth eu hymdrech i'w weld yn dechrau cydio ar lawr dosbarth. Mae'r ethos o gynyddu'r defnydd o'r Gymraeg yn gryf iawn o fewn yr ysgol ac allan yn y gymuned, ac mae'r ymdeimlad o gydberchnogaeth o'r her yn

amlwg ymysg staff yr ysgol a pherchnogion busnesau lleol. Mae cynnwys y gymuned yn eu hymdrechion yn gam allweddol, ac yn un sydd yn sicr o dalu ar ei ganfed maes o law. Y sialens fydd sicrhau bod yr un brwdfrydedd yn cydio, ac yn cael ei raeadru ymhlith y disgyblion (gan dderbyn y bydd wastad ambell un na fydd yn barod i ymgymryd â'r her), a bod y brwdfrydedd hwnnw yn troi'n ddefnydd digymell a naturiol o'r iaith o fewn eu rhyngweithiadau cymdeithasol."

BLAENORIAETHAU AR GYFER Y CYFNOD NESAF:

- Pob ysgol uwchradd i dderbyn cefnogaeth i weithredu prif flaenoriaethau'r Strategaeth Iaith ac ail-ymweld â'u cynlluniau gweithredu unigol, gyda sylw i'r cyfrwng ar draws y cwricwlwm.
- Cynllun Gweithredu yn weithredol i gefnogi gweithlu Ysgol Friars i ddatblygu eu sgiliau Cymraeg.
- Ystyried negeseuon o waith ymchwil cyfredol i fethodoleg dysgu ac addysgu dwyieithog gan raeadru'r negeseuon rheiny i weithlu'r ysgolion uwchradd.
- Hyrwyddo manteision dwyieithrwydd ac amlieithrwydd.
- Sesiynau Seicoleg Iaith: Hyfforddi'r Hyfforddwr yn cael eu cynnal mewn nifer o ysgolion ar draws y sir.

CYNLLUN STRATEGOL Y GYMRAEG MEWN ADDYSG

Mae'r Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion Cymru (2013) yn gosod dyletswydd statudol ar awdurdodau lleol i baratoi a chyflwyno Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg i Lywodraeth Cymru. Mae'r cynlluniau hyn yn amlinellu sut mae awdurdodau lleol yn bwriadu cyflawni nodau a thargedau Llywodraeth Cymru a amlinellir yn y dogfennau canlynol:

- Strategaeth Addysg Cyfrwng Cymraeg
- Cymraeg 2050
- Addysg yng Nghymru: Cenhadaeth Ein Cenedl (Cynllun Gweithredu 2017-21)
- Y Gymraeg mewn Addysg: Cynllun Gweithredu 2017-21
- Cynllun Hybu'r Gymraeg yng Ngwynedd 2018-23

Nodweddion da

- Mae perfformiad yn y Gymraeg yn CA2 a CA3 yn gyson dda dros gyfnod treigl
- Mae pob disgybl sydd ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY) yn cael mynediad at wasanaethau cyfrwng Cymraeg. Mae darpariaethau a gwasanaethau cyfrwng Cymraeg a dwyieithog ar gael ar gyfer yr holl ystod ac amrywiaeth o ADY.
- Awdit o Sgiliau Iaith y Gweithlu Addysg yng Ngwynedd wedi ei gynnal
- Cynlluniau peilot i gefnogi sgiliau iaith y gweithlu addysg yn Ysgol Uwchradd Tywyn wedi profi llwyddiant

BLAENORIAETHAU AR GYFER Y CYFNOD NESAF:

- Atgyfnerthu egwyddorion a methodoleg trochi'r Gymraeg yn y Cyfnod Sylfaen
- Parhau i sicrhau pontio effeithiol rhwng CA2 a CA3
- Rhoi sylw penodol i gyfrwng iaith yn CA4

- Parhau i gefnogi gweithlu ein hysgolion uwchradd i ddatblygu eu sgiliau a'u hyder yn y Gymraeg

CANOLFANNAU IAITH GWYNEDD

Nod y Canolfannau Iaith yw darparu cwrs dwys yn y Gymraeg i fewnfudwyr er mwyn eu galluogi i ymdoddi i'r gymdeithas ddwyieithog a chyfranogi'n llawn o brofiadau addysg ddwyieithog. Mae'r ddarpariaeth hon yn cynorthwyo ysgolion cynradd ac uwchradd i weithredu'r Polisi Iaith cyfredol.

Nodweddion da

- Gwelir o'r tabl isod bod niferoedd disgyblion a fynychodd y Canolfannau Iaith yn 2017/18 bron yn cwrdd â'r capasiti, fel y dengys y tabl isod:

TYMOR	Dolgellau	Llangybi	Maesincla	Penrhyn	Cyfanswm
CAPASITI	8	16	16	16	
Gwanwyn 2017	10	13	13	15	51
Haf 2017	7**	10	17	17	51
Hydref 2017	8	13	17	16	54
Cyfanswm 2017	25	36	47	48	156
Gwanwyn 2018	6 + 1*	14	15	11	47
Haf 2018	5 ** / 7 *	8	16	14	45

- Bu i Estyn gynnal Arolwg Thematig 'Y Gymraeg yng Nghyfnod Allweddol 2 a Chyfnod Allweddol 3 mewn Ysgolion Cyfrwng Cymraeg a Dwyieithog', ac fel rhan o'r arolwg hwn, bu iddynt ymweld â dwy Ganolfan Iaith yng Ngwynedd (Llangybi ac Eifionydd). Dyma ddywed Adroddiad Estyn:

Mae gan y canolfannau iaith yr ymwelwyd â nhw yng Ngwynedd drefniadau effeithiol iawn ar gyfer disgyblion sy'n ymuno ag ysgolion cyfrwng Cymraeg neu ddwyieithog heb fawr ddim cymhwysedd blaenorol yn y Gymraeg. Maent yn cynnig cyfleoedd i garfan newydd o ddisgyblion ddatblygu eu medrau yn y Gymraeg ac yn darparu sylfaen ieithyddol gadarn iddynt fedru cyfranogi'n llawn yn eu haddysg ddwyieithog a manteisio ar y profiadau a gynnigir. Nid oes trefniadauystal yn y rhan fwyaf o awdurdodau lleol eraill.

BLAENORIAETHAU AR GYFER Y CYFNOD NESAF

- Cefnogi egwyddorion trochi yn y Cyfnod Sylfaen.
- Parhau i ddatblygu gwefan y Canolfannau Iaith.
- Cefnogi'r staff i fanteisio ar hyfforddiant pwrpasol a sicrhau cyfleoedd datblygiad proffesiynol parhaus.
- Adolygu'r cwrs cymhathu i rieni.

ANGHENION DYSGU YCHWANEGOL A CHYNHWYSIAD

Mae'r Gwasanaeth Integredig Anghenion Dysgu a Chynhwysiad, sydd yn Wasanaeth ar y Cyd gyda Chyngor Môn, yn weithredol ers Medi 2017.

- adnabod problemau / anghenion yn gynnar ym mywyd y plentyn a sicrhau ymyrraeth briodol;
- ymyrryd yn gynnar pan fo problemau yn dod i'r golwg;
- gweithio yn fwy integredig ac amlasiantaethol, gan rannu gwybodaeth a chydgyllunio'r ddarpariaeth;
- sgiliau a dealltwriaeth y gweithlu yn cael eu datblygu yn gyson;
- cyfathrebu gwell a mwy trefnus gyda'r plant, pobl ifanc a'r teuluoedd.

Nodweddion da:

- 70 o Gymorthyddion ar draws Gwynedd a Môn yn dilyn cwrs Cymorthyddion Llythrennedd Emosiynol (Emotional Literacy Support Assistant/ELSA) ar gyfer cryfhau'r ddarpariaeth lles emosiynol o fewn Ysgolion.
- System Cynllun Datblygu Unigol electroneg wedi ei ddatblygu gan Cynnal, yn cael ei pheilota yn llwyddiannus. Mae'r system yn hwyluso gwaith yr Ysgolion a'r Gwasanaeth yn sylweddol.
- Prosiect Ysgolion sy'n Meithrin yn parhau i weithredu ac arddangos canlyniadau positif o fewn yr Uwchradd a'r Cynradd.
- Gwaith Gwedd 2 o'r Adolygiad Strategol yn gwneud cynnydd da ac yn parhau i sicrhau fod Gwynedd yn barod am y ddeddfwriaeth ADY newydd ym mis Medi 2020.
- Strategaeth Hyfforddiant y gwasanaeth wedi cael ei gosod, a'r hyfforddiant wedi cychwyn cael ei gyflwyno. Er enghraifft mae pob dalgylch yn derbyn Hyfforddiant Cyfathrebu Gyfeillgar yn ystod yr Hanner Tymor Hwn.
- Trefniadau mynediad i wasanaeth wedi eu symleiddio ymhellach.
- Defnydd o TOMs (Therapy Outcome Measures) yn cael ei ymestyn ymhellach er mwyn gallu adrodd ar gynnydd plant yn ehangach.
- Trefniadau ar gyfer monitro achosion ffiniol o ran cymorth mewn lle fel rhan o waith rhesymoli defnydd Cyllid ADY Integreiddio. Mae hyn hefyd yn rhan o waith Gwedd 2 sydd yn parhau.
- Strwythur Rheolaethol y Gwasanaeth wedi ei adolygu a'i rôl mewn lle.

BLAENORIAETHAU AR GYFER Y CYFNOD NESAF:

- Gan fod y Llywodraeth wedi rhyddhau'r Cod Ymarfer Drafft ar gyfer gweithredu'r Ddeddfwriaeth ADY o Fedi 2020, byddwn yn ffocysu ar:
 - Ansawdd Cynlluniau Datblygu Unigol
 - Cysondeb mewn darpariaeth Ysgol, a rôl y Cydlynnydd ADY
 - Datblygu trefniadau gweithio gyda'r Sector Ôl-16 a Blynnyddoedd Cynnar, a'r Gwasanaeth Iechyd
 - Edrych ar y dulliau Cyllido ADY mewn paratoad at y ddeddfwriaeth
- Bydd y Gwasanaethau hefyd yn parhau i flaenoriaethu:
 - Strategaeth Hyfforddiant Ysgolion a staff - uwch-sgilio mewn paratoad at y ddeddfwriaeth
 - Dulliau tracio cynnydd ac effeithiolrwydd ymyraethau
 - Ymestyn yr ystod ymyraethau arbenigol sydd yn cael eu cynnig.

DIOGELU

Nodweddion da

- Ysgolion Gwynedd wedi derbyn pecyn diogelu cyfredol a chynhwysfawr sydd yn cynnwys enghreifftiau o arfer da a thempledi parod a pholisïau.
- Wedi sicrhau presenoldeb mewn pob cyfarfod Rhan 4, lle roedd honiadau yn erbyn staff o fewn ysgolion Gwynedd.
- Hyfforddiant Lefel 2 wedi ei ddarparu ddwy waith bob mis drwy gydol y flwyddyn. Hyfforddiant Lefel 1 wedi ei ddarparu i holl staff ysgolion gan staff sydd wedi eu penodi fel swyddogion dynodedig amddiffyn plant o fewn ysgolion.
- Hyfforddiant mewn ymateb yn gadarnhaol i ymddygiad amhriodol gor-rywiol wedi ei ddarparu i ysgolion cynradd ac uwchradd yn ystod mis Tachwedd 2018.
- Cyd-weithio gyda Gwasanaethau Cymdeithasol i wella ymarfer yr Adran yng nghyswllt cynadleddau achos.

BLAENORIAETHAU AR GYFER Y CYFNOD NESAF:

- Rhyddhau capasiti ein Swyddog Diogelu Plant Mewn Addysg i gefnogi mwy o ysgolion Gwynedd.
- Casglu adroddiad blynyddol diogelu mewn ffordd fwy hwylus gan sicrhau ymateb pob ysgol yng Ngwynedd.
- Adolygu ein pecyn hyfforddiant mewn ymateb i ganllawiau newydd diogelu plant mewn addysg.
- Sefydlu trefn o ymweliadau gwirio ansawdd blynyddol o drefniadau diogelu pob ysgol yng Ngwynedd.

BLYNYDDOEDD CYNNAR

Mae'r Uned Blynyddoedd Cynnar yn cynllunio i sicrhau bod yr Awdurdod yn cyflawni'r gofyn statudol o sicrhau lle meithrin i bob plentyn o'r tymor yn dilyn ei ben-blwydd yn 3 oed. O Fedi 2018 mae'r ddarpariaeth addysg feithrin yn cael ei gynnig mewn 64 lleoliad ar draws y sir. Mae'r holl leoliadau, gan gynnwys y rhai gan y mudiadau gwirfoddol, yn cael eu monitro'n rheolaidd.

Nodweddion da:

- Athrawon Cefnogi Cyfnod Sylfaen wedi cyflwyno hyfforddiant i'r holl leoliadau ar:
 - Llythrennedd corfforol
 - Hybu ymddygiad cadarnhaol
 - Rhigymanu Rhythm a Cherddoriaeth
 - Defnydd o'r gofod allanol
- Nifer y lleoliadau wedi derbyn adroddiadau Estyn da
- Rhai lleoliadau wedi bod yn llwyddiannus i dderbyn grantiau i ddiwygio eu darpariaeth a'r Awdurdod wedi bod yn llwyddiannus yn derbyn £2.3 miliwn i wella cyfleusterau gofal plant ar safleoedd ysgol.
- Nifer o leoliadau meithrin wedi cael ei symud yn ddiweddar i fod ar safleoedd ysgol sef Porthmadog, Pwllheli a Harlech. Hyn yn hwyluso trefniadau i rieni ac yn helpu i bontio'r plant yn fwy effeithiol
- Penodwyd Cydlynedd ADY Blynyddoedd Cynnar i drawsnewid y trefniadau i gwrdd â gofynion y Bil ADY newydd. Bydd y gwaith o beilotu'r newid yn digwydd yn ardal Bangor i ddechrau
- Cydweithio'n agos gyda Dechrau'n Deg a rhannu arferion da rhwng yr athrawon Dechrau'n Deg a'r athrawon Cyfnod Sylfaen
- Penodwyd y tîm athrawon cefnogi Cyfnod Sylfaen i strwythur parhaol gydag un o'r tîm wedi cwblhau hyfforddiant Estyn ac wedi arolygu mewn un lleoliad.
- 10 lleoliad yn rhan o'r prosiect Grwpiau Iaith drwy'r arian GDD

BLAENORIAETHAU AR GYFER Y CYFNOD NESAF:

- Datblygu arbenigeddau staff
- Ymbaratoi lleoliadau ar gyfer y drefn newydd o arolygu Estyn ar y cyd a AGC o Ionawr 2019.
- Hyfforddi a diweddarau'r lleoliadau ar y Cwricwlwm Newydd - 'Cwricwlwm i Gymru – Cwricwlwm am Oes
- Datblygu trefniadau o ran Llythrennedd corfforol ym mhob lleoliad gan ddiweddarau'r drefn cynllunio ac asesu i sicrhau cynhwysiad llythrennedd corfforol ymhob lleoliad. Datblygu pecynnau cartref i'r teuluoedd.
- Trawsnewid y trefniadau ADY yn y Blynyddoedd Cynnar. Hyfforddi a diweddarau lleoliadau ar y Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018
- Adolygu gweithdrefnau i gyfarch gofynion y canllawiau newydd Llywodraeth Cymru ar gyfer Awdurdodau Lleol ar ddarpariaeth y Cyfnod Sylfaen ar gyfer plant tair a phedair oed yng Nghymru.
- Adolygu Trefniadau gweithredu'r proffiliau CS gan sicrhau trosglwyddo effeithiol gan Dechrau'n Deg ac i'r ysgolion

Y TÎM MODERNEIDDIO ADDYSG

Mae gwaith moderneiddio addysg y Sir wedi parhau i gyfrannu'n llwyddiannus at y gyfundrefn addysg ac wedi denu dros £50m ers 2012. Mae'r Tîm Moderneiddio Addysg yn gyfrifol am sicrhau fod y gwaith cynllunio ar gyfer darparu addysg yn alinio gydag anghenion addysg y Sir ar gyfer y dyfodol. Mae'r Rhaglen yn un uchelgeisiol iawn sydd yn anelu i drawsnewid y ffordd mae plant a phobl ifanc yn cael mynediad i ysgolion o safon uchel gydag amgylchedd ddysgu sy'n cefnogi addysg ragorol. Mae'r Cyngor hefyd yn awyddus i ddatblygu cyfundrefn addysg a fydd yn cyfoethogi profiadau dysgu. Bwriad yr Adran Addysg yw cynllunio'n strategol fel bod y math iawn a'r nifer o ysgolion wedi'u lleoli yn y mannau cywir, yn ogystal ag uwchraddio safon adeiladau ysgol i greu ystâd sydd yn addas ar gyfer yr unfed ganrif ar hugain. Bydd y Rhaglen yn parhau gydag ymroddiad llawn i wireddu'r weledigaeth bresennol i *"cynnig addysg o'r ansawdd uchaf posibl fydd yn rhoi'r profiadau, y sgiliau a'r hyder i blant y Sir a'u galluogi i ddatblygu i fod yn ddinasyddion dwyieithog, llwyddiannus a chyflawn."*

Prif nodau'r Rhaglen ydy sicrhau fod y rhaglen waith presennol yn parhau i gyrraedd y meini prawf a osodwyd i,

- gyfrannu at wireddu amcanion yr egwyddorion addysg addas i bwrpas i sicrhau cyfundrefn o ysgolion uwchradd hyfyw, mwy o amser digyswllt i benaethiaid cynradd a dim mwy na dau ystod oedran o fewn yr un dosbarth yn y cynradd
- weithredu proses o ymgynghori gyda rhieni, staff, llywodraethwyr a rhanddeiliaid yn unol ag anghenion y broses statudol, gyda chyfathrebu clir;
- weithredu trefn effeithiol ar gyfer cyfathrebu gydag adrannau perthnasol y Cyngor, monitro a gwerthuso gweithgareddau;
- ddarparu nodau'r Rhaglen i sicrhau amodau arweinyddiaeth sy'n rhoi amser digonol i benaethiaid arwain, amgylchedd dysgu'r plentyn a chyflwr adeiladau gyda'r amodau gorau posibl, pellter teithio rhesymol i blant a rheolaeth fwy effeithiol o'r adnoddau addysgol yn cynnwys lleihau cost y pen er mwyn sicrhau gwerth gorau am arian;
- sicrhau cynnydd yn y broses o gwblhau'r gwaith adeiladu a sefydlu'r ysgolion sydd yn rhan o'r band cyllidol cyntaf,
- gwblhau gwaith cefndirol a diweddarau data craidd y maes i fedru darparu gwybodaeth angenrheidiol i uwch swyddogion er mwyn medru ymateb yn rhagweithiol i sefyllfaoedd fel maent yn codi

BLAENORIAETHAU AR GYFER Y CYFNOD NESAF:

- Cwblhau amcanion prosiect Bangor, sydd yn cynnwys buddsoddiad gwerth £12.7 miliwn. Y prif nodau bydd i adeiladu ysgol newydd a fydd yn cynyddu capasiti Ysgol Garnedd i 420 a chynnig lle i ddisgyblion ysgolion Coedmawr a Glanadda yn ddarostyngedig ar ddewis rhieni; cynyddu capasiti Ysgol y Faenol i 315 gan hefyd manteisio ar y cyfle i wella adnoddau cymunedol.
- Sicrhau fod y cerrig milltir angenrheidiol yn cael eu cwblhau i alluogi Ysgol Godre'r Berwyn i agor yn swyddogol ar 1 Medi 2019
- Yn dilyn y penderfyniad i fabwysiadu'r egwyddorion addysg addas i bwrpas, cymhorthi waith yr Adran Addysg i wireddu'r weledigaeth i ddatblygu'r gyfundrefn er sicrhau addysg o ansawdd uchel i blant a phobl ifanc Gwynedd ar gyfer yr unfed ganrif ar hugain
- Sicrhau fod trefniadau'r Tîm Moderneiddio wedi eu diweddarau i gyd fynd â newidiadau yn y Rhaglen Ysgolion 21^{ain} Ganrif. Mae'r fersiwn diwygiedig o'r Cod Trefniadaeth Ysgolion

(011/2018) a ddaeth i rym ym mis Tachwedd 2018 yn gwneud trefniadau arbennig ar gyfer ysgolion gwledig, gan sefydlu rhagdybiaeth weithdrefnol yn erbyn cau ysgolion gwledig.

- Paratoi, cynllunio a rheoli prosiectau sydd wedi eu cynnwys fel rhan o gais Band B y Cyngor gan sicrhau fod yr adnodd priodol ar gael i fedru gwireddu'r gwaith presennol ac ar gyfer y dyfodol.
- Cyflwyno achosion busnes llwyddiannus i Lywodraeth Cymru i ddenu'r arian cyfatebol ar gyfer y prosiectau sydd wedi eu cynnwys ym Mand B.
- Cyd weithio gydag adrannau perthnasol i baratoi ceisiadau ychwanegol i ddenu arian ar gyfer elfennau blynyddoedd cynnar a chymunedol.
- Cymhorthi gyda chynlluniau arweinyddiaeth i alluogi fod gan holl arweinwyr Gwynedd y modd i sicrhau fod pob plentyn o dan eu gofal yn medru cyflawni eu llawn botensial
- Adnabod methodoleg a chynnal asesiadau addasrwydd o ysgolion y sir.
- Ymgymryd â phrosesau i fonitro'r buddion yn dilyn gwireddu'r prosiectau i asesu os ydynt wedi eu cwblhau yn llwyddiannus. Bydd gofyn sicrhau bod yr holl weithdrefnau angenrheidiol yn eu lle i fonitro'r buddion ac yn cael eu nodi'n barhaus.

Consortiwm Addysg Ôl-16 Gwynedd ac Ynys Môn

Mae Cyngor Gwynedd yn bartner strategol mewn fframwaith Consortiwm sydd â throsolwg cyflawn o faes addysg ôl-16 ar draws siroedd Gwynedd ac Ynys Môn. Ynghyd â Gwynedd, sy'n bartner arweiniol, mae 3 phartner strategol cyflawn arall sef Cyngor Ynys Môn, Grŵp Llandrillo Menai ac ysgolion uwchradd yr ardal sydd â 6ed dosbarth. Mae'r bartneriaeth hon yn caniatáu i benderfyniadau strategol lefel uchel gael eu gwneud ar bob agwedd sy'n effeithio ar addysg ôl-16.

Mae gwaith y Consortiwm yn cwmpasu:

- Hwyluso rhwydwaith o ddarpariaeth a chysiau ôl-16 o safon mewn lleoliadau dysgu ar draws ardal y Consortiwm
- hwyluso trafndiaeth ar gyfer y cyrsiau
- Rheoli a chydlynu rhwydwaith 14-19 ar gyfer Gwynedd ac Ynys Môn
- Arwain ar gynllun Seren i ymestyn profiadau i ddysgwyr mwyaf abl a thalentog
- Hwyluso grŵp proffesiynol o benaethiaid 6ed dosbarth

Yn ogystal â sicrhau cysondeb, llwybrau clir ac ansawdd ragorol i'r dysgwyr gan osgoi unrhyw ddyblygu o ran darpariaeth a systemau mae'r fframwaith hefyd yn caniatáu rhannu'r gost o gyflogi staff i arwain ar, ac i weinyddu'r holl elfennau perthnasol.

Mae'r gwaith y Consortiwm yn cael ei fonitro gan Fwrdd Arweiniol sy'n cynnwys cynrychiolaeth o Brif Swyddogion y Sefydliadau Partner a chaiff ei gadeirio gan Ddeilydd Portffolio Addysg Gwynedd.

TRAC

Mae TRAC 11-24 yn brosiect sy'n cefnogi pobl ifanc 11-24 oed nad ydynt yn ymgysylltu ag addysg ac mewn perygl o fod yn NEET (dim mewn Addysg, Cyflogaeth na Hyfforddiant).

Nod y prosiect yw lleihau nifer y bobl ifanc rhwng 11-24 oed sydd mewn perygl uchel o fod yn NEET yng Ngogledd Cymru drwy amrediad o ymyraethau a fydd yn ategu at ac nid yn dyblygu gwasanaethau prif lif.

Mae'r prosiect yn cael ei gyflwyno gan dîm ar draws gogledd Cymru sy'n defnyddio ymyraethau fel:

- Cwnsela – Cwnselwyr a Gweithwyr Iechyd Meddwl
- Lles / Presenoldeb – Gweithwyr Cefnogaeth Addysgol, Gweithwyr Lles, Swyddogion Cefnogi Presenoldeb, Sesiynau Un i Un, Gweithwyr Ieuentid, Chwaraeon ac Iechyd, Cymdeithasol ac Addysg a Chefnogaeth a Datblygiad
- DPS – Cyrsiau a Lleoliadau Gwaith
- Gyrfa Cymru – Ysgogwch eich Dyfodol, Sesiynau Unigol a Sesiynau Grŵp

Bydd person ifanc sy'n cymryd rhan yn manteisio ar gefnogaeth lles ac iechyd, a fydd yn gymorth iddynt ymgysylltu ag addysg. Mae'n rhoi mynediad iddynt at gwricwlwm amgen, a fydd yn eu galluogi i gymryd cymwysterau achrededig a gysylltir â chyfleoedd y farchnad lafur lleol a bydd hefyd yn gwella'u cyrhaeddiad.

ARWEINYDDIAETH

Nod y cynllun arweinyddiaeth yng Nghynllun y Cyngor yw galluogi fod gan holl arweinwyr Gwynedd y modd i sicrhau fod pob plentyn o dan eu gofal yn medru cyflawni ei lawn botensial. Mae'r Awdurdod wedi adnabod yr angen *"i weithio ar y cyd i greu diwylliant sy'n galluogi arweinwyr i ffynnu; ac yn medru ysbrydoli a dylanwadu plant ar bob lefel"*.

Nodweddion da

- Mae'r cynllun hwn yn cael ei ddatblygu gydag arweiniad oddi wrth gydlynnydd profiadol sydd yn rhan o'r gyfundrefn bresennol.
- Mae pwyslais arbennig yn cael ei roi i sicrhau cyfundrefn sydd wedi ei chynllunio a'i datblygu i sicrhau arweinwyr priodol ar bob lefel.
- Mae pwyslais arbennig yn cael ei roi i sicrhau cysondeb ar gyfer profiad a chyfleoedd gorau i ddisgyblion Gwynedd
- Mae pwyslais arbennig yn cael ei roi i sicrhau dulliau effeithiol sy'n datblygu arweinwyr presennol
- Mae pwyslais arbennig yn cael ei roi i sicrhau fod amodau penodol mewn lle i alluogi arweinwyr i ffynnu

Yn ogystal â'r prosiect yng Nghynllun y Cyngor, mae'r Awdurdod yn cynllunio, mewn cydweithrediad gyda GwE, i roi trefniadau hyfforddiant perthnasol mewn lle i gefnogi datblygiad gyrfaoedd arweinwyr y dyfodol, ac i hyrwyddo datblygiad proffesiynol arweinwyr presennol ein hysgolion. Fel rhan o waith y prosiect hwn, anelir i adnabod y rhinweddau, ymddygiadau a'r nodweddion angenrheidiol ar gyfer unigolion er mwyn eu galluogi i fod yn arweinwyr llwyddiannus ar gyfer cyfundrefn addysg sydd yn debygol o newid yn y dyfodol.

BLAENORIAETHAU AR GYFER Y CYFNOD NESAF

- Cydweithio'n agos rhwng yr Awdurdod, llywodraethwyr a phenaethiaid i sicrhau fod y gyfundrefn yn addas i bwrpas ar gyfer y dyfodol.
- Sicrhau bod yna blethu amlwg rhwng cynllun datblygu arweinyddiaeth hwn a'r egwyddorion a fabwysiadwyd gan y Cabinet, er sicrhau bod gennym staff priodol ar gyfer ein cyfundrefn.
- Sicrhau drwy benodi (arbenigwr mewnol) triongli effeithiol rhwng cyfeiriad arweinyddiaeth yn genedlaethol, rhanbarthol, ac yn sirol yng Ngwynedd

UNED DATA ADDYSG

Pwrpas

Sicrhau isadeiledd data addysg gyflawn.

Nodweddion da'r gwasanaeth

- Yr Uned Data wedi ei sefydlu
- Datblygiad a mewnosod system CDU ar draws dwy Sir
- Gweithredu ar draws dau Awdurdod
- Gwell dealltwriaeth a defnydd o ddata sydd ar gael
- Wedi cwblhau dadansoddiad data Cyllid Integreiddio
- Dadansoddiad Arolwg Boddhad y Gwasanaeth ADY & CH
- Cysoni prosesau gwaith ar draws ddau Awdurdod
- Rhoi ein harbenigedd ar waith ar gyfer y prosiect gofal plant 30 awr (Gwynedd, Môn a Chonwy)
- Gwell cefnogaeth i systemau Addysg - gweithio ar draws gwasanaethau (Trafnidiaeth, Gwasanaethau Cymdeithasol)
- Datblygu a chefnogi systemau RAG ysgolion (Gwasanaeth ADY & CH)
- Gwella safon ac ansawdd data
- Mwy effeithiol o ran ymateb i geisiadau gwybodaeth
- Cydweithio yn Rhanbarthol
- Cwblhau hyfforddiant GDPR

Blaenoriaethau ar gyfer y cyfnod nesaf

- Parhau i ddatblygu, mewnosod a chefnogi'r system CDU
- Prosiect trawsnewid system a phrosesau mynediad ar-lein yn ogystal â gwella'r elfen gofal cwsmer o'r broses
- Gwella defnydd FFT a Tableau
- Asesiad 'GAP' o systemau gwybodaeth y Gwasanaeth ADY & CH
- Parhau i wella ansawdd data
- Gwella meysydd 'Gwybodaeth Ychwanegol' PLASC - h.y. sicrhau eu bod yn gyfredol yn SIMS ysgolion cynradd drwy gydol y flwyddyn yn hytrach na 'dim ond ar gyfer PLASC'
- Ail sefydlu Fforymau Mynediad

GWASANAETH CEFNOGI LLYWODRAETHIANT YSGOLION

Pwrpas

- Darparu cefnogaeth ac arweiniad i benaethiaid, llywodraethwyr, clercod llywodraethwyr ysgolion Gwynedd
- Darparu cefnogaeth ac arweiniad i gyrff llywodraethol ar y drefn gyfansoddiadol berthnasol i lywodraethu ysgolion a'r gofynion statudol sydd ynghlwm â'r maes
- Cynnal rhaglen hyfforddi i lywodraethwyr
- Cynorthwyo ac annog ysgolion i ddefnyddio'r drefn hunan arfarnu (cenedlaethol) ar gyfer Llywodraethu
- Paratoi deunyddiau hyfforddi/arferion da a gohebiaeth i lywodraethwyr a phenaethiaid
- Cynghori a gweithredu fel llinell gymorth mewn materion llywodraethol i benaethiaid a llywodraethwyr
- Sicrhau bod cofnodion holl gyfarfodydd y Cyrff Llywodraethol yn cael eu monitro a'u ffeilio'n electronig yn y modd priodol
- Monitro bod ysgolion yn cynnal cyfarfod yn dymhorol
- Cefnogi Cyrff Cysgodol ysgolion newydd
- Cefnogi'r Cyrff Llywodraethol mewn materion is-baneli – gormodedd, cwynion

Nodweddion da'r gwasanaeth

- Cynnig cyrsiau yn lleol yn ôl y gofyn i Lywodraethwyr. Cyd-weithio gydag ymgynghorwyr GwE ar gyfer cynnig cyrsiau Deall Data. Ynghyd â chefnogaeth i ysgolion sydd angen cynhaliaeth
- Cynnig cyrsiau mandadol a chysiau sy'n annog arferion da i lywodraethwyr e.e. cyrsiau delio gyda Gormodedd
- Annog defnydd o'r cyrsiau ar-lein sydd wedi ei sefydlu ar y cyd â Swyddogion Cefnogi Llywodraethwyr Gogledd Cymru.
- Uwchraddio'r Bas Data Llywodraethwyr yn barhaus fel bod modd cadw cofnod o holl lywodraethwyr pob ysgol yn gyfredol ynghyd â'u manylion swyddogaeth, DBS a chysiau. Gofalu ei fod yn cyd-fynd a gofynion y Ddeddf Diogelu Data newydd GDPR 2018.
- Parhau i wella ansawdd gwaith y llywodraethwyr ar gyfer herio penaethiaid fel eu bod yn deall ystyr data a deall gwir sefyllfa safonau mewn ysgol
- Datblygu rôl y llywodraethwyr i ymgymryd rôl fwy strategol yn y cyfarfodydd
- Annog hunan arfarnu gwaith y llywodraethwyr. Hybu'r defnydd o'r drefn hunan arfarnu cenedlaethol.
- Clercod - tîm newydd o glercod (wedi eu hyfforddi) yn y pŵl clerco'r Awdurdod ynghyd â chlercod wrth gefn pan fo angen. Prinder yn ne'r sir yn parhau.
- Ffederasiwn Llywodraethwyr Gwynedd - Y Ffederasiwn yn parhau i gynnal un cyfarfod bob tymor. Eitemau sefydlog ac arbenigwyr meysydd yn cael gwahoddiad, cynnig i bob ysgol anfon cynrychiolydd.

Blaenoriaeth ar gyfer y cyfnod nesaf

Tîm:

- Parhau gyda threfniadaeth y rhaglen hyfforddi i lywodraethwyr.
- Paratoi deunyddiau hyfforddi a gohebiaeth i lywodraethwyr a phenaethiaid - gosod yr wybodaeth ar safle we Llywodraethwyr.

- Cynnig cymorth pellach i ysgolion i lenwi seddi gweigion a hybu aelodaeth o leiafrifoedd ethnig yng Ngwynedd
- Cynghori a gweithredu fel llinell gymorth mewn materion llywodraethol i benaethiaid a llywodraethwyr gan gynnwys y broses Gormodedd
- Cynorthwyo Cyrff Llywodraethol i gyflawni eu rôl statudol
- Uwchraddio'r system Bas Data Llywodraethwyr a chydweithio gyda TG er mwyn hybu hunan wasanaeth ar gyfer y Bas Data fel bod clercod llywodraethol yr Awdurdod yn gallu mewnbynnu gwybodaeth yn uniongyrchol.
- Parhau i godi ymwybyddiaeth i'r hunan arfarnu gan ddefnyddio'r templed cenedlaethol. Angen i bob ysgol gynnal hunan arfarniad a'i gadw'n gyfredol. Mae system dechnegol i gynnal yr hunan arfarniad ar gael gan Wasanaeth Llywodraethwyr Cymru am bris.
- Hyrwyddo'r defnydd o'r system gyfrifiadurol ar gyfer cadw cofnod o Bolisiau a Chanllawiau rheolaethol ysgol. Datblygu'r system hon i gadw cofnod o ba ysgolion sydd wedi derbyn pa bolisi.
- Parhau i gefnogi Corff Cysgodol ysgol newydd Cylch y Bala a chyd-weithio gyda Thîm Moderneiddio Ysgolion Gwynedd.

UNED CONTRACTAU A CHYFLOGAU

Pwrpas

Mae'r Uned yn darparu amrywiaeth o waith cefnogol i holl ysgolion y sir. Mae hyn yn amrywio o roi cyngor ac arweiniad parthed telerau ac amodau gwaith staff ysgolion i benaethiaid, llywodraethwyr a swyddogion y sir, prosesu amserlenni ar gyfer tâl, creu cytundebau, gwirio cefndir troseddol pob aelod o staff, cynghori athrawon ynglŷn â'u pensiwn a phrosesu taliadau diswyddo.

Nodweddion da'r gwasanaeth

- Staff ein hysgolion yn parhau i dderbyn eu tâl yn gywir ac ar amser yn fisol
- Fel adran ein bod yn parhau i gadw at lefel gwasanaeth i'r ysgolion yn deg ac yn gyson i bob ysgol, drwy ddilyn yr amserlen waith drwy gydol y flwyddyn addysgol.
- Cael cytundebau holl staff ysgolion allan yn unol â gofynion statudol, sef o fewn wyth wythnos o gychwyn mewn swydd.

Blaenoriaethau ar gyfer y cyfnod nesaf

- Cyd-weithio gyda'r Uned Gefnogi Addysg ar greu rhestr Athrawon Llanw sydd yn gwneud hi'n haws i'w trefnu i fynd i'r ysgolion.
- Parhau i gefnogi tîm 'Ffordd Gwynedd' ar symud ymlaen i brosesu amserlenni tâl drwy'r system hunan wasanaeth.
- Annog penaeithiaid i wneud yn siŵr fod pob staff dysgu a Chymorthyddion Cefnogaeth Dysgu wedi'u cofrestru gyda'r Cyngor Gweithlu Addysg ac wedi cwblhau'r broses DBS cyn eu bod yn cychwyn mewn ysgol.
- Cyd-weithio gyda'r uned Adnoddau Dynol ar greu datganiad ar gyfer Athrawon.

GWASANAETH ARLWYO A GLANHAU

Pwrpas

Darparu bwyd maethlon ac iachus i ddisgyblion Ysgolion Gwynedd a chadw'r sefydliadau addysgol yn lan a diogel er mwyn cynorthwyo'r disgyblion gyrraedd eu potensial.

Nodweddion da'r gwasanaeth

- Bwydlen cinio ysgolion cynradd ac arbennig yn cydymffurfio gyda 'Rheoliadau Bwyta'n Iach mewn Ysgolion (Gofynion a Safonau Maeth)(Cymru) 2013'
- Bwydlen cinio ysgolion Uwchradd yn gweithio tuag at gydymffurfio gyda 'Rheoliadau Bwyta'n Iach mewn Ysgolion (Gofynion a Safonau Maeth) (Cymru) 2013'
- Cynnal sesiynau blasu/maeth o fewn ysgolion i annog mwy o ddisgyblion i fwyta cinio ysgol
- Cynnig i rieni sydd yn darparu bocs bwyd i'w plant os ydynt eisiau cinio rai dyddiau o'r wythnos
- Cynnig cinio themâu i'r ysgolion
- System talu ar lein i rieni sydd yn hwyluso ffordd i dalu am wahanol wasanaethau i ysgolion megis cinio, tripiâu, gwersi offerynnol ayb
- Cynnig i bob ysgol ble mae cynllun gofal 30 awr yn weithredol gan gylch meithrin i gynnig cinio ysgol fel rhan o'r ddarpariaeth
- Cadw ysgolion yn lân ac yn ddiogel

Blaenoriaethau ar gyfer y cyfnod nesaf

- Darparu bwydlen cinio gwahanol i ysgolion cynradd ac arbennig ar gyfer tymor yr Haf a fydd yn cydymffurfio gyda 'Rheoliadau Bwyta'n Iach mewn Ysgolion (Gofynion a Safonau Maeth) (Cymru) 2013
- Arwain ar gynllun SHEP (Summer Holidays Enhancement Programme) i 3 ysgol o fewn Gwynedd
- Adolygu lefelau salwch staff arlwyo a glanhau ysgolion
- Cynorthwyo ysgolion sydd heb fynd yn gwbl ddi-arian hyd yma i gyflawni hynny
- Parhau i annog rhieni ddewis cinio ysgol ar gyfer eu plant
- Gweithredu a chynorthwyo ysgolion i ostwng lefelau dyledion cinio rhieni
- Annog Ysgolion Uwchradd i fynd yn ddi-arian